

Bevezetés a számítógépi grafikába

Vetítés, 3D ponttranszformáció

Troll Ede Mátyás

Matematikai és Informatikai Intézet
Eszterházy Károly Egyetem

Eger, 2019

1 Vetítések

- Párhuzamos vetítés
- Centrális vetítés
- Axonometria

2 3 dimenziós ponttranszformációk

- Egybevágósági transzformációk
- Hasonlósági transzformációk
- Affin transzformációk

3 Window-Viewport transzformáció

1 Vetítések

- Párhuzamos vetítés
- Centrális vetítés
- Axonometria

2 3 dimenziós ponttranszformációk

- Egybevágósági transzformációk
- Hasonlósági transzformációk
- Affin transzformációk

3 Window-Viewport transzformáció

A számítógépi grafika egyik alapfeladata, hogy térbeli objektumokat megjelenítsen a képernyőn. Általánosan azt mondhatjuk, hogy a vetítés egy n dimenziós objektumot nála alacsonyabb dimenzióba transzformál.

A számítógépi grafika egyik alapfeladata, hogy térbeli objektumokat megjelenítsen a képernyőn. Általánosan azt mondhatjuk, hogy a vetítés egy n dimenziós objektumot nála alacsonyabb dimenzióba transzformál.

Amennyiben a tér síkra való leképezéséről beszélünk, ahol mind a térben, mind a síkban adott a Descartes-féle koordinátarendszer, úgy a leképezés egy $\mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ transzformáció.

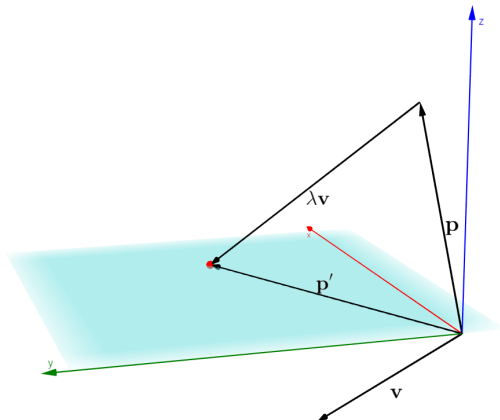
A számítógépi grafika egyik alapfeladata, hogy térbeli objektumokat megjelenítsen a képernyőn. Általánosan azt mondhatjuk, hogy a vetítés egy n dimenziós objektumot nála alacsonyabb dimenzióba transzformál.

Amennyiben a tér síkra való leképezéséről beszélünk, ahol mind a térben, mind a síkban adott a Descartes-féle koordinátarendszer, úgy a leképezés egy $\mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^2$ transzformáció.

A következő vetítések esetén a képsík az egyszerűség kedvéért mindig az $[x, y]$ sík lesz.

Párhuzamos vetítés

Párhuzamos vetítés esetén a térbeli \mathbf{p} pontot egy adott \mathbf{v} irányvektor mentén eltoljuk, míg az a \mathbf{p}' pontban elmetszi a képsíkot

Párhuzamos vetítés

A vetítés leírása alapján

$$\mathbf{p}' = \mathbf{p} + \lambda \mathbf{v}$$

Párhuzamos vetítés

A vetítés leírása alapján

$$\mathbf{p}' = \mathbf{p} + \lambda \mathbf{v}$$

Ezt koordinátánként felírva az

$$x_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} + \lambda x_{\mathbf{v}}$$

$$y_{\mathbf{p}'} = y_{\mathbf{p}} + \lambda y_{\mathbf{v}}$$

$$z_{\mathbf{p}'} = z_{\mathbf{p}} + \lambda z_{\mathbf{v}}$$

egyenletrendszert kapjuk.

Párhuzamos vetítés

A vetítés leírása alapján

$$\mathbf{p}' = \mathbf{p} + \lambda \mathbf{v}$$

Ezt koordinátánként felírva az

$$x_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} + \lambda x_{\mathbf{v}}$$

$$y_{\mathbf{p}'} = y_{\mathbf{p}} + \lambda y_{\mathbf{v}}$$

$$z_{\mathbf{p}'} = z_{\mathbf{p}} + \lambda z_{\mathbf{v}}$$

egyenletrendszert kapjuk. Mivel a képsík az $[x, y]$ sík, így $z_{\mathbf{p}'} = 0$.

Párhuzamos vetítés

A vetítés leírása alapján

$$\mathbf{p}' = \mathbf{p} + \lambda \mathbf{v}$$

Ezt koordinátáinként felírva az

$$x_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} + \lambda x_{\mathbf{v}}$$

$$y_{\mathbf{p}'} = y_{\mathbf{p}} + \lambda y_{\mathbf{v}}$$

$$z_{\mathbf{p}'} = z_{\mathbf{p}} + \lambda z_{\mathbf{v}}$$

egyenletrendszert kapjuk. Mivel a képsík az $[x, y]$ sík, így $z_{\mathbf{p}'} = 0$. Az utolsó egyenlet tehát

$$0 = z_{\mathbf{p}} + \lambda z_{\mathbf{v}}$$

$$\lambda = \frac{-z_{\mathbf{p}}}{z_{\mathbf{v}}}.$$

Lambdát visszahelyettesítve az első két koordináta egyenletébe

$$x_{p'} = x_p + \lambda x_v = x_p - z_p \frac{x_v}{z_v}$$

$$y_{p'} = y_p + \lambda y_v = y_p - z_p \frac{y_v}{z_v}$$

Lambdát visszahelyettesítve az első két koordináta egyenletébe

$$x_{p'} = x_p + \lambda x_v = x_p - z_p \frac{x_v}{z_v}$$

$$y_{p'} = y_p + \lambda y_v = y_p - z_p \frac{y_v}{z_v}$$

Ugyanez mátrixos alakban is felírható

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -\frac{x_v}{z_v} & 0 \\ 0 & 1 & -\frac{y_v}{z_v} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p - z_p \frac{x_v}{z_v} \\ y_p - z_p \frac{y_v}{z_v} \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

Lambdát visszahelyettesítve az első két koordináta egyenletébe

$$x_{p'} = x_p + \lambda x_v = x_p - z_p \frac{x_v}{z_v}$$

$$y_{p'} = y_p + \lambda y_v = y_p - z_p \frac{y_v}{z_v}$$

Ugyanez mátrixos alakban is felírható

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -\frac{x_v}{z_v} & 0 \\ 0 & 1 & -\frac{y_v}{z_v} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p - z_p \frac{x_v}{z_v} \\ y_p - z_p \frac{y_v}{z_v} \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

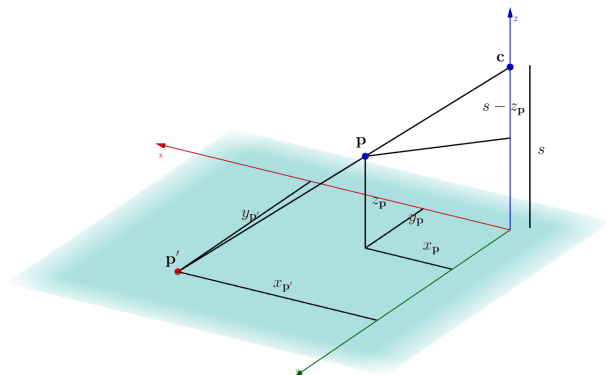
Párhuzamos vetítés - demo

Centrális vetítés

Centrális vetítés esetén a vetítés centrumát és a vetítés irányát kell definiálni.

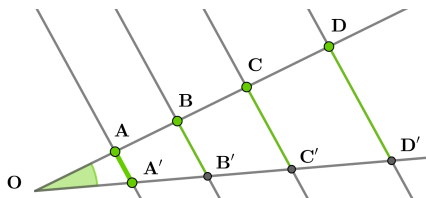
Centrális vetítés

Centrális vetítés esetén a vetítés centrumát és a vetítés irányát kell definiálni. Az egyszerűség kedvéért a vetítés centruma a z tengelyen lesz elhelyezve. A kamera és az *Origo* távolságát jelölje s .

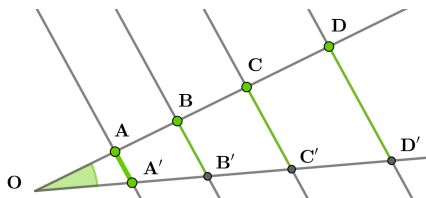
Centrális vetítés - Párhuzamos szelők tétele

A vetítés leírásához a párhuzamos szelők tételét használjuk föl.

Centrális vetítés - Párhuzamos szelők tétele

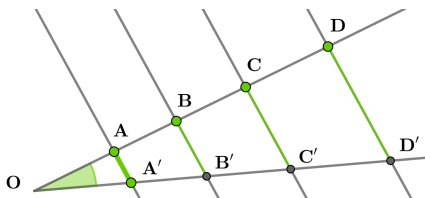
A vetítés leírásához a párhuzamos szelők tételét használjuk föl.

Ha egy szög szárait párhuzamos egyenesekkel metsszük, akkor az egyik száron keletkező szakaszok hosszának aránya egyenlő a másik száron keletkező megfelelő szakaszok hosszának arányával.

Centrális vetítés - Párhuzamos szelők tétele

A vetítés leírásához a párhuzamos szelők tételét használjuk föl.

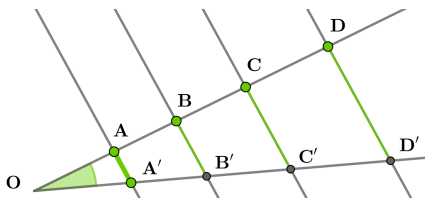

Ha egy szög szárait párhuzamos egyenesekkel metsszük, akkor az egyik száron keletkező szakaszok hosszának aránya egyenlő a másik száron keletkező megfelelő szakaszok hosszának arányával.

$$\frac{AB}{CD} = \frac{A'B'}{C'D'}$$

Centrális vetítés - Párhuzamos szelők tétele

A vetítés leírásához a párhuzamos szelők tételét használjuk föl.

Ha egy szög szárait párhuzamos egyenesekkel metsszük, akkor az egyik száron keletkező szakaszok hosszának aránya egyenlő a másik száron keletkező megfelelő szakaszok hosszának arányával.

$$\frac{AB}{CD} = \frac{A'B'}{C'D'}$$

A tétel egyik következménye, amit a későbbiekben használunk, hogy

$$\frac{AA'}{BB'} = \frac{OA}{OB}$$

A \mathbf{p} pont \mathbf{p}' vetületét tehát az alábbiak szerint határozhatjuk meg

$$\frac{x_{\mathbf{p}'}}{s} = \frac{x_{\mathbf{p}}}{s - z_{\mathbf{p}}}$$

$$\frac{y_{\mathbf{p}'}}{s} = \frac{y_{\mathbf{p}}}{s - z_{\mathbf{p}}}$$

A \mathbf{p} pont \mathbf{p}' vetületét tehát az alábbiak szerint határozhatjuk meg

$$\frac{x_{\mathbf{p}'}}{s} = \frac{x_{\mathbf{p}}}{s - z_{\mathbf{p}}}$$

$$\frac{y_{\mathbf{p}'}}{s} = \frac{y_{\mathbf{p}}}{s - z_{\mathbf{p}}}$$

Átrendezés után

$$x_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} \frac{s}{s - z_{\mathbf{p}}}$$

$$y_{\mathbf{p}'} = y_{\mathbf{p}} \frac{s}{s - z_{\mathbf{p}}}$$

Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \frac{-1}{s} & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ 0 \\ 1 - \frac{z_p}{s} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \frac{s}{s-z_p} \\ y_p \frac{s}{s-z_p} \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

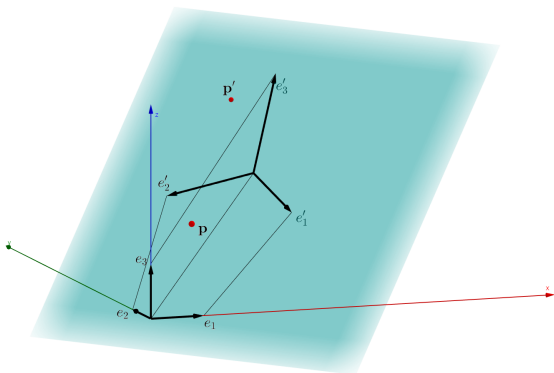
Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \frac{-1}{s} & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ 0 \\ 1 - \frac{z_p}{s} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \frac{s}{s-z_p} \\ y_p \frac{s}{s-z_p} \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

Centrális vetítés - demo

Axonometria

Az axonometrikus ábrázolás esetén adott a térbeli Descartes-féle koordinátarendszer az O -val, valamint az e_1, e_2, e_3 egységvektorokkal, továbbá adottak a képsíkon ezek képei, azaz O' , valamint e'_1, e'_2, e'_3 .

A térbeli \mathbf{p} pont \mathbf{p}' képét úgy kapjuk meg, hogy az eredeti pont koordinátáit megszorozzuk a hozzájuk tartozó egyégvektorok képeinek vektoraival, majd összegezzük őket.

A térbeli \mathbf{p} pont \mathbf{p}' képét úgy kapjuk meg, hogy az eredeti pont koordinátáit megszorozzuk a hozzájuk tartozó egyégvektorok képeinek vektoraival, majd összegezzük őket.

$$x_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} \cdot x_{e'_1} + y_{\mathbf{p}} \cdot x_{e'_2} + z_{\mathbf{p}} \cdot x_{e'_3}$$

$$y_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} \cdot y_{e'_1} + y_{\mathbf{p}} \cdot y_{e'_2} + z_{\mathbf{p}} \cdot y_{e'_3}$$

$$z_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} \cdot z_{e'_1} + y_{\mathbf{p}} \cdot z_{e'_2} + z_{\mathbf{p}} \cdot z_{e'_3}$$

A térbeli \mathbf{p} pont \mathbf{p}' képét úgy kapjuk meg, hogy az eredeti pont koordinátáit megszorozzuk a hozzájuk tartozó egyégvektorok képeinek vektoraival, majd összegezzük őket.

$$x_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} \cdot x_{e'_1} + y_{\mathbf{p}} \cdot x_{e'_2} + z_{\mathbf{p}} \cdot x_{e'_3}$$

$$y_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} \cdot y_{e'_1} + y_{\mathbf{p}} \cdot y_{e'_2} + z_{\mathbf{p}} \cdot y_{e'_3}$$

$$z_{\mathbf{p}'} = x_{\mathbf{p}} \cdot z_{e'_1} + y_{\mathbf{p}} \cdot z_{e'_2} + z_{\mathbf{p}} \cdot z_{e'_3}$$

Amennyiben a képsík az $[x, y]$ sík, úgy az utolsó koordinátaegyenletet elhagyjuk.

Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_{e'_1} & x_{e'_2} & x_{e'_3} & 0 \\ y_{e'_1} & y_{e'_2} & y_{e'_3} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \cdot x_{e'_1} + y_p \cdot x_{e'_2} + z_p \cdot x_{e'_3} \\ x_p \cdot y_{e'_1} + y_p \cdot y_{e'_2} + z_p \cdot y_{e'_3} \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

abban az esetben, amikor a képsík az $[x, y]$ sík.

Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_{e'_1} & x_{e'_2} & x_{e'_3} & 0 \\ y_{e'_1} & y_{e'_2} & y_{e'_3} & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \cdot x_{e'_1} + y_p \cdot x_{e'_2} + z_p \cdot x_{e'_3} \\ x_p \cdot y_{e'_1} + y_p \cdot y_{e'_2} + z_p \cdot y_{e'_3} \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}$$

abban az esetben, amikor a képsík az $[x, y]$ sík.

Axonometria - demo

1 Vetítések

- Párhuzamos vetítés
- Centrális vetítés
- Axonometria

2 3 dimenziós ponttranszformációk

- Egybevágósági transzformációk
- Hasonlósági transzformációk
- Affin transzformációk

3 Window-Viewport transzformáció

Transzformációk

A geometriai transzformációk olyan leképezések, melyek a tér minden \mathbf{p} pontjához kölcsönösen egyértelműen hozzárendelik a tér valamely \mathbf{p}' pontját.

Transzformációk

A geometriai transzformációk olyan leképezések, melyek a tér minden \mathbf{p} pontjához kölcsönösen egyértelműen hozzárendelik a tér valamely \mathbf{p}' pontját.

A geometriai transzformációkat térben 4×4 -es mátrixokkal tudjuk leírni, így a tér pontjait homogén koordinátákkal fogjuk megadni.

A geometriai transzformációk olyan leképezések, melyek a tér minden \mathbf{p} pontjához kölcsönösen egyértelműen hozzárendelik a tér valamely \mathbf{p}' pontját.

A geometriai transzformációkat térben 4×4 -es mátrixokkal tudjuk leírni, így a tér pontjait homogén koordinátákkal fogjuk megadni. A \mathbf{p} pont transzformáltját úgy kapjuk meg, ha azt balról megszorozzuk a végrehajtandó transzformációk mátrixaival, azaz

$$\mathbf{p}' = M_n (\dots (M_2 (M_1 \mathbf{p}))) ,$$

ahol M_1, M_2, \dots, M_n geometriai transzformációk mátrixai.

Transzformációk

A geometriai transzformációk olyan leképezések, melyek a tér minden \mathbf{p} pontjához kölcsönösen egyértelműen hozzárendelik a tér valamely \mathbf{p}' pontját.

A geometriai transzformációkat térben 4×4 -es mátrixokkal tudjuk leírni, így a tér pontjait homogén koordinátákkal fogjuk megadni. A \mathbf{p} pont transzformáltját úgy kapjuk meg, ha azt balról megszorozzuk a végrehajtandó transzformációk mátrixaival, azaz

$$\mathbf{p}' = M_n (\dots (M_2 (M_1 \mathbf{p}))),$$

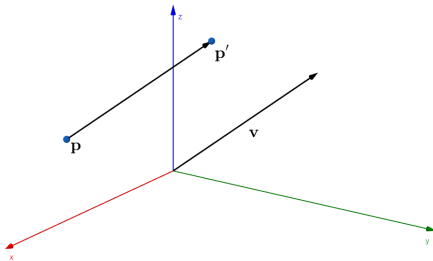
ahol M_1, M_2, \dots, M_n geometriai transzformációk mátrixai. A mátrixok szorzásának asszociatív tulajdonsága miatt a transzformációkat külön összesorozhatjuk.

$$M = M_n (\dots (M_2 M_1)),$$

$$\mathbf{p}' = M\mathbf{p}$$

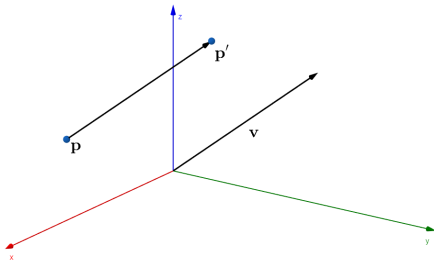
Eltolás

Legyen az eltolás irányvektora \mathbf{v} . Ekkor $\mathbf{p}' = \mathbf{p} + \mathbf{v}$.

Eltolás

Legyen az eltolás irányvektora \mathbf{v} . Ekkor $\mathbf{p}' = \mathbf{p} + \mathbf{v}$.

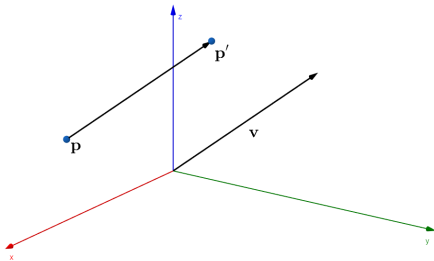

Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}'} \\ y_{\mathbf{p}'} \\ z_{\mathbf{p}'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & x_{\mathbf{v}} \\ 0 & 1 & 0 & y_{\mathbf{v}} \\ 0 & 0 & 1 & z_{\mathbf{v}} \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}} \\ y_{\mathbf{p}} \\ z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}} + x_{\mathbf{v}} \\ y_{\mathbf{p}} + y_{\mathbf{v}} \\ y_{\mathbf{p}} + z_{\mathbf{v}} \\ 1 \end{pmatrix}$$

Eltolás

Legyen az eltolás irányvektora \mathbf{v} . Ekkor $\mathbf{p}' = \mathbf{p} + \mathbf{v}$.

Ugyanez mátrixos alakban

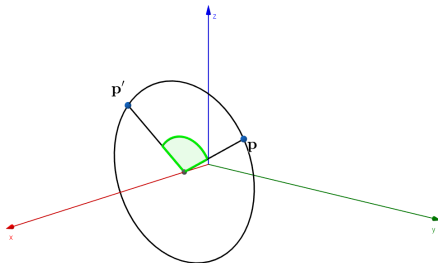
$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & x_v \\ 0 & 1 & 0 & y_v \\ 0 & 0 & 1 & z_v \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p + x_v \\ y_p + y_v \\ y_p + z_v \\ 1 \end{pmatrix}$$

Eltolás 3D - demo

A tetszőleges irányvektorú tengely körüli forgatást fel lehet bontani a három tengely körüli forgatások szorzatára, azaz a forgatások egymás utáni elvégzésére.

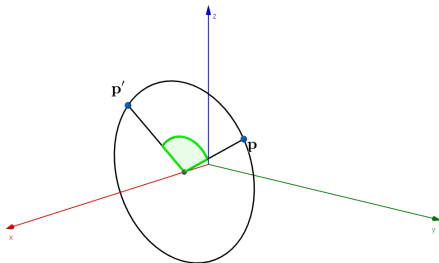
Forgatás az x tengely körül

Legyen az x tengely körüli elforgatás szöge α .

Forgatás az x tengely körül

Legyen az x tengely körüli elforgatás szöge α .

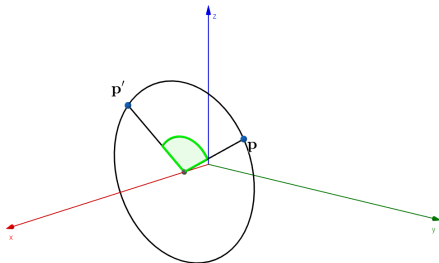

Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ 0 & \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \\ \cos \alpha \cdot y_p - \sin \alpha \cdot z_p \\ \sin \alpha \cdot y_p + \cos \alpha \cdot z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Forgatás az x tengely körül

Legyen az x tengely körüli elforgatás szöge α .

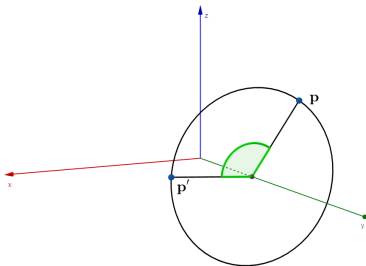
Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ 0 & \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \\ \cos \alpha \cdot y_p - \sin \alpha \cdot z_p \\ \sin \alpha \cdot y_p + \cos \alpha \cdot z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Forgatás az x tengely körül - demo

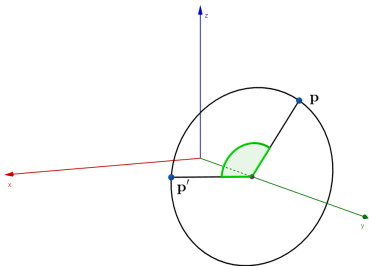
Forgatás az y tengely körül

Legyen az y tengely körüli elforgatás szöge β .

Forgatás az y tengely körül

Legyen az y tengely körüli elforgatás szöge β .

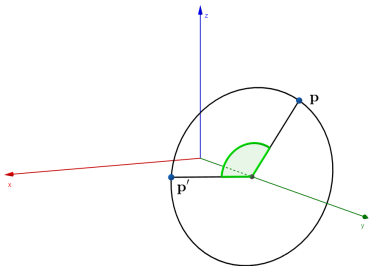

Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \beta & 0 & \sin \beta & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ -\sin \beta & 0 & \cos \beta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \beta \cdot x_p + \sin \beta \cdot z_p \\ y_p \\ -\sin \beta \cdot x_p + \cos \beta \cdot z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Forgatás az y tengely körül

Legyen az y tengely körüli elforgatás szöge β .

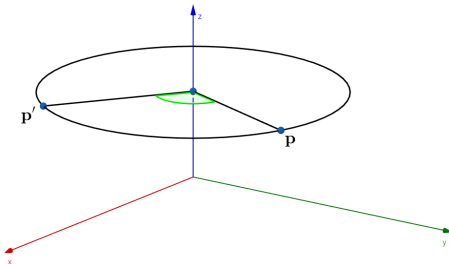
Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \beta & 0 & \sin \beta & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ -\sin \beta & 0 & \cos \beta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \beta \cdot x_p + \sin \beta \cdot z_p \\ y_p \\ -\sin \beta \cdot x_p + \cos \beta \cdot z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Forgatás az y tengely körül - demo

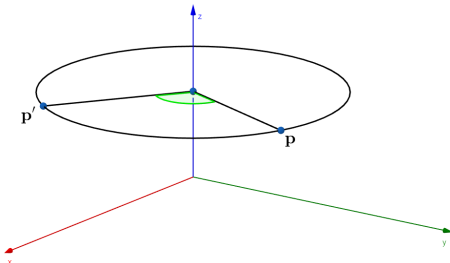
Forgatás a z tengely körül

Legyen a z tengely körüli elforgatás szöge γ .

Forgatás a z tengely körül

Legyen a z tengely körüli elforgatás szöge γ .

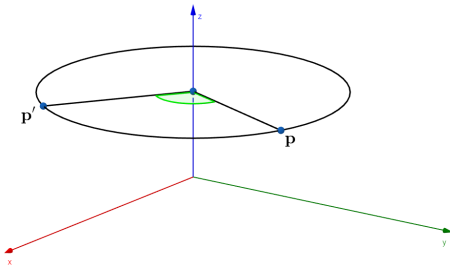

Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \gamma & -\sin \gamma & 0 & 0 \\ \sin \gamma & \cos \gamma & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \gamma \cdot x_p - \sin \gamma \cdot y_p \\ \sin \gamma \cdot x_p + \cos \gamma \cdot y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Forgatás a z tengely körül

Legyen a z tengely körüli elforgatás szöge γ .

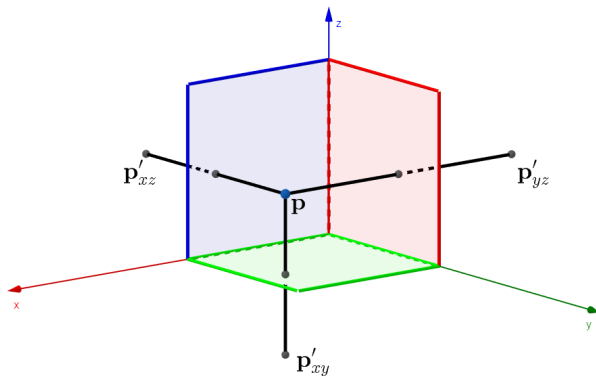
Ugyanez mátrixos alakban

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \gamma & -\sin \gamma & 0 & 0 \\ \sin \gamma & \cos \gamma & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \cos \gamma \cdot x_p - \sin \gamma \cdot y_p \\ \sin \gamma \cdot x_p + \cos \gamma \cdot y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Forgatás a z tengely körül - demo

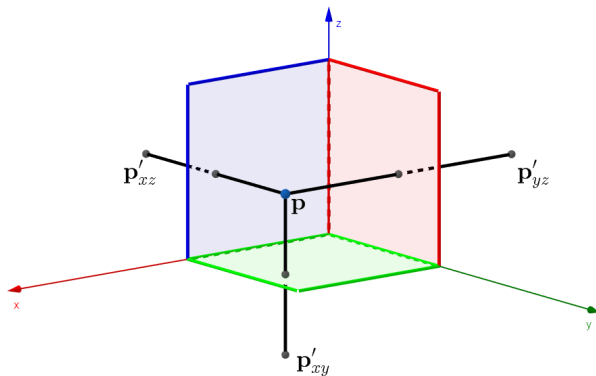
Tükrözés a koordinátasíkokra

Az egyes koordinátasíkokra való tükrözések során a koordinátasík meghatározásában nem szereplő tengelyhez tartozó koordinátát negáljuk.

Tükrözés a koordinátasíkokra

Az egyes koordinátasíkokra való tükrözések során a koordinátasík meghatározásában nem szereplő tengelyhez tartozó koordinátát negáljuk.

Forgatás a z tengely körül - demo

Tükrözés a koordinátasíkokra

A tükrözések megadása mátrixos alakban az egyes koordinátasíkok esetén.

Tükrözés az $[y, z]$ síkra:

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Tükrözés a koordinátasíkokra

A tükrözések megadása mátrixos alakban az egyes koordinátasíkok esetén.

$$\text{Tükrözés az } [y, z] \text{ síkra: } \begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\text{Tükrözés az } [x, z] \text{ síkra: } \begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \\ -y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Tükrözés a koordinátasíkokra

A tükrözések megadása mátrixos alakban az egyes koordinátasíkok esetén.

$$\text{Tükrözés az } [y, z] \text{ síkra: } \begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\text{Tükrözés az } [x, z] \text{ síkra: } \begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \\ -y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

$$\text{Tükrözés az } [x, y] \text{ síkra: } \begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ -z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Origó középpontú kicsinyítés és nagyítás

Az *Origó* középpontú kicsinyítés, illetve nagyítás olyan transzformáció, amely esetén az objektumot minden koordinátatengely irányában azonos mértékkel nyújtunk meg.

Origó középpontú kicsinyítés és nagyítás

Az *Origó* középpontú kicsinyítés, illetve nagyítás olyan transzformáció, amely esetén az objektumot minden koordinátatengely irányában azonos mértékkel nyújtunk meg. A nyújtást egy $\lambda \in \mathbb{R}$ értékkel adjuk meg.

Origó középpontú kicsinyítés és nagyítás

Az *Origó* középpontú kicsinyítés, illetve nagyítás olyan transzformáció, amely esetén az objektumot minden koordinátatengely irányában azonos mértékkel nyújtunk meg. A nyújtást egy $\lambda \in \mathbb{R}$ értékkel adjuk meg. A transzformáció mátrixos alakja

$$\begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}'} \\ y_{\mathbf{p}'} \\ z_{\mathbf{p}'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}} \\ y_{\mathbf{p}} \\ z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda \cdot x_{\mathbf{p}} \\ \lambda \cdot y_{\mathbf{p}} \\ \lambda \cdot z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix}$$

Origó középpontú kicsinyítés és nagyítás

Az *Origó* középpontú kicsinyítés, illetve nagyítás olyan transzformáció, amely esetén az objektumot minden koordinátatengely irányában azonos mértékkel nyújtunk meg. A nyújtást egy $\lambda \in \mathbb{R}$ értékkel adjuk meg. A transzformáció mátrixos alakja

$$\begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}'} \\ y_{\mathbf{p}'} \\ z_{\mathbf{p}'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}} \\ y_{\mathbf{p}} \\ z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda \cdot x_{\mathbf{p}} \\ \lambda \cdot y_{\mathbf{p}} \\ \lambda \cdot z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix}$$

A λ értékétől függően különböző típusú nagyításokat végezhetünk.

Origó középpontú kicsinyítés és nagyítás

Az *Origó* középpontú kicsinyítés, illetve nagyítás olyan transzformáció, amely esetén az objektumot minden koordinátatengely irányában azonos mértékkel nyújtunk meg. A nyújtást egy $\lambda \in \mathbb{R}$ értékkel adjuk meg. A transzformáció mátrixos alakja

$$\begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}'} \\ y_{\mathbf{p}'} \\ z_{\mathbf{p}'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}} \\ y_{\mathbf{p}} \\ z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda \cdot x_{\mathbf{p}} \\ \lambda \cdot y_{\mathbf{p}} \\ \lambda \cdot z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix}$$

A λ értékétől függően különböző típusú nagyításokat végezhetünk.

- $\lambda = 1$: identitás

Origó középpontú kicsinyítés és nagyítás

Az *Origó* középpontú kicsinyítés, illetve nagyítás olyan transzformáció, amely esetén az objektumot minden koordinátatengely irányában azonos mértékkel nyújtunk meg. A nyújtást egy $\lambda \in \mathbb{R}$ értékkel adjuk meg. A transzformáció mátrixos alakja

$$\begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}'} \\ y_{\mathbf{p}'} \\ z_{\mathbf{p}'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_{\mathbf{p}} \\ y_{\mathbf{p}} \\ z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda \cdot x_{\mathbf{p}} \\ \lambda \cdot y_{\mathbf{p}} \\ \lambda \cdot z_{\mathbf{p}} \\ 1 \end{pmatrix}$$

A λ értékétől függően különböző típusú nagyításokat végezhetünk.

- $\lambda = 1$: identitás
- $\lambda > 1$: nagyítás

Origó középpontú kicsinyítés és nagyítás

Az *Origó* középpontú kicsinyítés, illetve nagyítás olyan transzformáció, amely esetén az objektumot minden koordinátatengely irányában azonos mértékkel nyújtunk meg. A nyújtást egy $\lambda \in \mathbb{R}$ értékkel adjuk meg. A transzformáció mátrixos alakja

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda \cdot x_p \\ \lambda \cdot y_p \\ \lambda \cdot z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

A λ értékétől függően különböző típusú nagyításokat végezhetünk.

- $\lambda = 1$: identitás
- $\lambda > 1$: nagyítás
- $0 < \lambda < 1$: zsugorítás

Origó középpontú kicsinyítés és nagyítás

Az *Origó* középpontú kicsinyítés, illetve nagyítás olyan transzformáció, amely esetén az objektumot minden koordinátatengely irányában azonos mértékkel nyújtunk meg. A nyújtást egy $\lambda \in \mathbb{R}$ értékkel adjuk meg. A transzformáció mátrixos alakja

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda \cdot x_p \\ \lambda \cdot y_p \\ \lambda \cdot z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

A λ értékétől függően különböző típusú nagyításokat végezhetünk.

- $\lambda = 1$: identitás
- $\lambda > 1$: nagyítás
- $0 < \lambda < 1$: zsugorítás
- $\lambda < 0$: tükrozés az origóra, valamint az előző 3 eset kombinációja

Skálázás során az objektumot a koordinátatengelyek mentén eltérő mértékkel nyújtjuk. Legyenek adottak a $\lambda, \mu, \nu \in >0$ valós értékek. Ekkor a λ, μ, ν arányú skálázás mátrixos alakja

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \mu & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \nu & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda \cdot x_p \\ \mu \cdot y_p \\ \nu \cdot z_p \\ 1 \end{pmatrix}$$

Az egyes változók 0, illetve negatív értékei esetén hasonló eredményeket kapnánk, mint az *Origo* kicsinyítés-nagyítás esetén.

Nyírás

A nyírás során a tér pontjait egy adott síkkal párhuzamosan csúsztatjuk el.

Nyírás

A nyírás során a tér pontjait egy adott síkkal párhuzamosan csúsztatjuk el.
A sík haladjon át az *Origo*-n.

Nyírás

A nyírás során a tér pontjait egy adott síkkal párhuzamosan csúsztatjuk el. A sík haladjon át az *Origo*-n. A csúsztatás mértéke arányos az adott pont egyenestől való d távolságával.

A nyírás során a tér pontjait egy adott síkkal párhuzamosan csúsztatjuk el. A sík haladjon át az *Origo*-n. A csúsztatás mértéke arányos az adott pont egyenestől való d távolságával. A síkot az \mathbf{n} normálvektorával adjuk meg, a csúsztatás irányát pedig egy erre merőleges \mathbf{t} irányú egységvektorral.

A nyírás során a tér pontjait egy adott síkkal párhuzamosan csúsztatjuk el. A sík haladjon át az *Origo*-n. A csúsztatás mértéke arányos az adott pont egyenestől való d távolságával. A síkot az \mathbf{n} normálvektorával adjuk meg, a csúsztatás irányát pedig egy erre merőleges \mathbf{t} irányú egységvektorral. A λ mértékű nyírás

$$\mathbf{p}' = \mathbf{p} + \lambda d \mathbf{t} = \mathbf{p} + \lambda (\mathbf{n} \cdot \mathbf{p}) \mathbf{t}$$

Ugyanez mátrixosan

$$\begin{pmatrix} x_{p'} \\ y_{p'} \\ z_{p'} \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 + \lambda \cdot x_t \cdot x_n & \lambda \cdot x_t \cdot y_n & \lambda \cdot x_t \cdot z_n & 0 \\ \lambda \cdot x_t \cdot x_n & 1 + \lambda \cdot x_t \cdot y_n & \lambda \cdot x_t \cdot z_n & 0 \\ \lambda \cdot z_t \cdot x_n & \lambda \cdot z_t \cdot y_n & 1 + \lambda \cdot z_t \cdot z_n & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_p \\ y_p \\ z_p \\ 1 \end{pmatrix} =$$

$$= \begin{pmatrix} x_p + \lambda \cdot x_t (x_p \cdot x_n + y_p \cdot y_n + z_p \cdot z_n) \\ y_p + \lambda \cdot y_t (x_p \cdot x_n + y_p \cdot y_n + z_p \cdot z_n) \\ z_p + \lambda \cdot z_t (x_p \cdot x_n + y_p \cdot y_n + z_p \cdot z_n) \\ 1 \end{pmatrix}$$

1 Vetítések

- Párhuzamos vetítés
- Centrális vetítés
- Axonometria

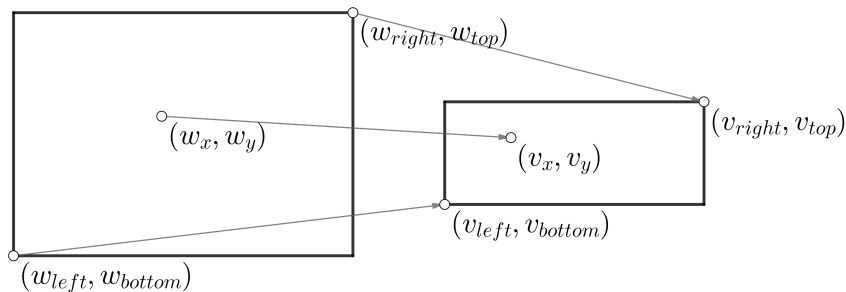
2 3 dimenziós ponttranszformációk

- Egybevágósági transzformációk
- Hasonlósági transzformációk
- Affin transzformációk

3 Window-Viewport transzformáció

Window-Viewport transzformáció

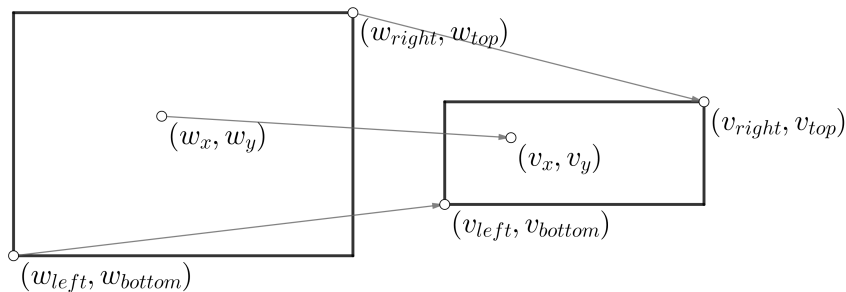
A Window-Viewport transzformáció lényege, hogy egy a képsíkon levő ablakot transzformál át egy másik, a képernyőn megjelenítendő ablakba.

Az eljárás lényege, hogy az **eredeti képet eltoljuk az origóba**,

Window-Viewport transzformáció

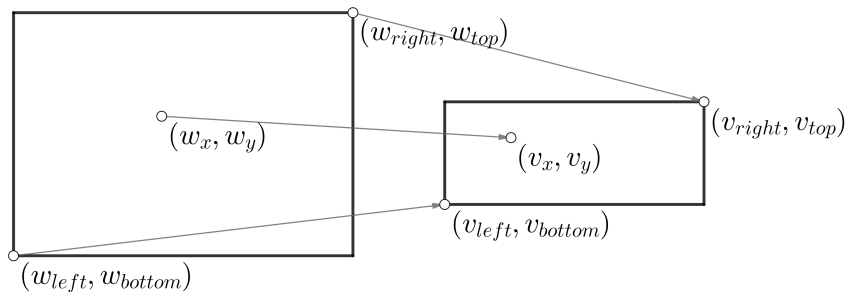
A Window-Viewport transzformáció lényege, hogy egy a képsíkon levő ablakot transzformál át egy másik, a képernyőn megjelenítendő ablakba.

Az eljárás lényege, hogy az **eredeti képet eltoljuk az origóba**, majd a két ablak oldalarányai alapján **skálázást végzünk**.

Window-Viewport transzformáció

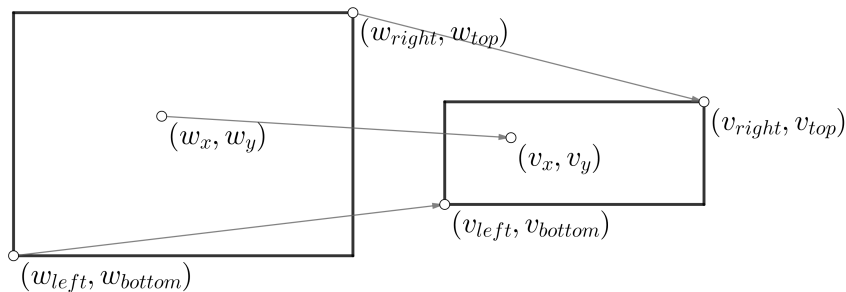
A Window-Viewport transzformáció lényege, hogy egy a képsíkon levő ablakot transzformál át egy másik, a képernyőn megjelenítendő ablakba.

Az eljárás lényege, hogy az **eredeti képet eltoljuk az origóba**, majd a két **ablak oldalarányai alapján skálázást végzünk**. **Végül a helyes méretű ablakot eltoljuk a végleges pozícióba**.

Window-Viewport transzformáció

A Window-Viewport transzformáció lényege, hogy egy a képsíkon levő ablakot transzformál át egy másik, a képernyőn megjelenítendő ablakba.

Az eljárás lényege, hogy az **eredeti képet eltoljuk az origóba**, majd a két **ablak oldalarányai alapján skálázást végzünk**. **Végül a helyes méretű ablakot eltoljuk a végleges pozícióba**. Nézzük ezt mátrixos felírásban.

Window-Viewport transzformáció

$$\begin{pmatrix} x_v \\ y_v \\ z_v \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & v_{left} \\ 0 & 1 & 0 & v_{bottom} \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} \frac{v_{right} - v_{left}}{w_{right} - w_{left}} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \frac{v_{top} - v_{bottom}}{w_{top} - w_{bottom}} & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 & -w_{left} \\ 0 & 1 & 0 & -w_{bottom} \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_w \\ y_w \\ z_w \\ 1 \end{pmatrix} =$$

Window-Viewport transzformáció

$$\begin{aligned} \dots &= \begin{pmatrix} \frac{v_{right}-v_{left}}{w_{right}-w_{left}} & 0 & 0 & v_{left} - w_{left} \frac{v_{right}-v_{left}}{w_{right}-w_{left}} \\ 0 & \frac{v_{top}-v_{bottom}}{w_{top}-w_{bottom}} & 0 & v_{bottom} - w_{bottom} \frac{v_{top}-v_{bottom}}{w_{top}-w_{bottom}} \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_w \\ y_w \\ z_w \\ 1 \end{pmatrix} = \\ &= \begin{pmatrix} v_{left} + (x_w - w_{left}) \frac{v_{right}-v_{left}}{w_{right}-w_{left}} \\ v_{bottom} + (y_w - w_{bottom}) \frac{v_{top}-v_{bottom}}{w_{top}-w_{bottom}} \\ z_w \\ 1 \end{pmatrix} \end{aligned}$$

Window-Viewport transzformáció

$$\begin{aligned} \dots &= \begin{pmatrix} \frac{v_{right}-v_{left}}{w_{right}-w_{left}} & 0 & 0 & v_{left} - w_{left} \frac{v_{right}-v_{left}}{w_{right}-w_{left}} \\ 0 & \frac{v_{top}-v_{bottom}}{w_{top}-w_{bottom}} & 0 & v_{bottom} - w_{bottom} \frac{v_{top}-v_{bottom}}{w_{top}-w_{bottom}} \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} x_w \\ y_w \\ z_w \\ 1 \end{pmatrix} = \\ &= \begin{pmatrix} v_{left} + (x_w - w_{left}) \frac{v_{right}-v_{left}}{w_{right}-w_{left}} \\ v_{bottom} + (y_w - w_{bottom}) \frac{v_{top}-v_{bottom}}{w_{top}-w_{bottom}} \\ z_w \\ 1 \end{pmatrix} \end{aligned}$$

Window-Viewport transzformáció - demo

Köszönöm a figyelmet!